

DEPOT

Margo

Jaarverslag

2022 in cijfers

Gratis verdeelde voeding:	198.763kg
Bestellingen:	3.127 orders (733 via webshop – 2.394 via Schenkingsbeurs)
Hulporganisaties:	55
Bereikte personen:	11.000 = plus minus 4.230 gezinnen
Aantal lidgemeenten:	27
Tewerkstelling :	3 maatwerkers via Bewel, 1 art 60 via OCMW Diepenbeek, 1 coördinator , 1 operationeel verantwoordelijke, 1 vaste vrijwilliger

Terugblik

Domino-effect

W e leken goed op weg om na een lange coronaperiode de draad weer op te pikken zonder rekening te hoeven houden met allerlei beperkende maatregelen. De voorbije jaren waren een uitdaging voor iedereen maar ook in het bijzonder voor onze doelgroep. Werkende mensen die financieel getroffen werden tijdens de corona periode konden dit enigszins compenseren door maatregelen van de overheid. Deze compensatie bleef echter uit bij de meer kwetsbare groepen zoals langdurig werklozen of zieken en gepensioneerden.

In februari barstte de **oorlog in Oekraïne** los. De impact hiervan was heel snel voelbaar. Oekraïense vluchtelingen hadden nood aan opvang en kwamen ook bij de Limburgse hulporganisaties aankloppen voor materiële steun.

Als gevolg van die oorlog werden we geconfronteerd met een ongeziene **energiecrisis**. Dit had naast de puur financiële impact ook een impact op andere levensdomeinen wat voor extra stress zorgde en eveneens een weerslag had op het mentale welzijn. Deze situatie zorgde voor een toename van de aanvragen voor voedselpakketten.

De hoge energieprijzen hadden op hun beurt dan weer een grote invloed op de **stijgende inflatie** waardoor naast de reeds grote groep kwetsbaren nu ook de werkende middenklasse getroffen werd en moest aankloppen voor hulp.

Het domino-effect van deze opeenvolgende crisissen was eveneens voelbaar bij onze aanvoerkanalen, namelijk: de boeren, producenten en distributeurs. Door de verhoogde prijzen en bijkomende kosten

hebben velen hun productieproces aangepast en zijn ze overgeschakeld op de productie van alleen datgene dat strikt nodig is wat leidde tot minder of geen overschotten of reststromen. Vele boeren hebben noodgedwongen moeten beslissen om niet door te winteren omwille van de torenhoge gasprijen waardoor hun serres tijdens de winter leeg zijn blijven staan.

Vanuit Depot Margo zijn we actief op zoek gegaan naar **nieuwe aanvoerkanalen** om deze uitdagingen aan te pakken en voor onze leden toch een gevarieerd en kwaliteitsvol aanbod van gezonde voeding te blijven voorzien.

Gratis verdeelde voedseloverschotten

Het was het voorbije jaar heel duidelijk dat er meer mensen genoodzaakt waren om aan te kloppen bij het OCMW met een hulpvraag. Veel van die nieuwkomers klopten nooit eerder aan bij het OCMW. Het zijn diverse profielen maar het is duidelijk dat ze een precair statuut hebben op de arbeidsmarkt. Wie voorheen nog net kon rondkomen zat nu in de problemen en diegenen die al in armoede leefden hadden geen vooruitzichten. Als een gevolg hiervan zagen we de totaalcijfers betreffende gratis verdeelde voedingswaren fors stijgen.

In 2022 werd in het totaal **198.763 kg** voeding gratis verdeeld aan onze aangesloten organisaties. Dat cijfer kunnen we onderverdelen in 3 verdeelstromen:

- 1) 170.612 kg werd verdeeld aan de aangesloten hulporganisaties.
- 2) 8.197 kg werd verdeeld via de pop-up sociale kruidenier 'Winkel op Wielen'.
- 3) 19.954 kg werd verdeeld aan partners zoals de Voedselbank Limburg en/of sociale distributieplatformen.

In vergelijking met 2021 werd er een stijging gerealiseerd van ruim 40 %. Een belangrijke factor bij dit gegeven is het aansluiten van nieuwe lidgemeenten wat er uiteraard voor gezorgd heeft dat er meer producten verdeeld werden aan meer begunstigden.

Betalende voedingsmiddelen

Onder betalende voedingsmiddelen verstaan we de producten die Depot Margo zelf aankoopt of laat maken. Het belangrijkste criterium hiervoor is dat ze moeten beantwoorden aan de vraag van de doelgroep én van de voedselhulporganisaties, maar bovendien goedkoper moeten zijn dan bij aankoop in de goedkoopste niche bij de distributeurs. Het blijft ook erg belangrijk dat de betalende voedingsproducten een aanvullend aanbod bieden op het reeds bestaande aanbod van de voedselbank.

Eind 2022 hebben we onze groepen bevraagd betreffende hun Top-10 voedingsproducten. Daaruit was op te maken dat de meest gegeerde producten zoals groenten, fruit, vlees & vis structureel in het gratis aanbod zitten van Depot Margo. Bijkomende Top-10 producten zoals koffie, thee, suiker en zout zijn via onze webshop tegen betaling beschikbaar.

Wintergroenten – nieuwe aanpak

Voor de wintergroenten (aardappelen, uien, wortelen, appels) werd in het verleden een bepaalde voorraad aangeboden en konden geïnteresseerden online bestellingen plaatsen. Er was echter vaak een nog vraag naar bijkomende wintergroenten. Soms had men niet snel genoeg besteld waardoor de gewenste hoeveelheid niet meer beschikbaar was of men greep helemaal naast het aanbod. Tijd dus om een nieuw concept te ontwikkelen en uit te testen in de praktijk.

Aan de hand van de jaarcijfers van Vincentius Limburg, werd het totaal aantal begunstigden (dus niet het aantal gezinnen, maar het totaal aantal personen) per groep berekend.

Op basis van deze cijfers werd het beschikbaar budget voor de winteraankopen verdeeld en kon een vast bedrag per persoon per maand bepaald worden. Zo heeft elke groep de mogelijkheid om maandelijks, ter waarde van het berekende bedrag, gratis over aardappelen, wortelen, ajuinen, appels beschikken. Indien dat niet voldoende blijkt is er de mogelijkheid om extra wintergroenten tegen betaling bij te bestellen.

Dit systeem heeft 3 voordelen: alle hulpgroepen kunnen over wintergroenten beschikken, de verdeling van wintergroenten kan door de groepen structureel ingepland worden van november tot en met maart en voor Depot Margo worden overschotten vermeden door de aanvoer van de exact gevraagde hoeveelheid wintergroenten.

Onderhouds- en verzorgingsproducten

Naast gezonde voeding blijft hygiëne en onderhoud natuurlijk een zeer belangrijk aspect. Persoonlijke hygiëne draagt bij tot de versterking van de eigenwaarde en draagt evenzeer bij aan een gezonde levensstijl. Men is er zich vaak niet van bewust hoe groot de hap uit het persoonlijk budget is voor deze basisbehoefte. De Top-10, waarvan hierboven reeds sprake was, bevroeg ook de voorkeuren van de non-food producten. De top drie - luiers, maandverband en douchegel - zit standaard in ons aanbod. We zien een duidelijke toename in de aankoop van hygiëne en onderhoudsproducten via de Depot Margo webshop. Beseffende dat dit niet altijd financieel haalbaar is voor de aangesloten organisaties blijft Depot Margo inzetten op de zoektocht naar gratis aanbod van deze basishygiëne- en onderhoudsproducten. Dankzij enkele grote schenkingen was Depot Margo het voorbije jaar in de gelegenheid om douchegel en tampons gratis aan te bieden.

Speciale acties

De maand november werd uitgeroepen als de maand van de **mond- en tandhygiëne**. Een goede verzorging van tanden en tandvlees is essentieel voor de algemene gezondheid. Het is algemeen geweten dat een slechte mondgezondheid kan leiden tot ernstige chronische ziekten. Daarnaast draagt slechte mond- en tandhygiëne bij aan een laag zelfbeeld. Elke Vincentiusgroep van onze lidgemeenten heeft van Depot Margo gratis een lading tandpasta en tandenborstels ontvangen. De aantallen werden gebaseerd op het aantal begunstigden van de verschillende groepen.

In samenwerking met de koepelvereniging Vincentius Limburg verkeerden we in de mogelijkheid om een grote lading **werkkleding en materiaal** van Black & Decker gratis te verdelen onder al onze aangesloten Vincentiusgroepen. Naast handig klusmateriaal betrof het bijkomend kwaliteitsvolle T-shirts, polo's, truien en jassen die gretig werden afgenomen.

Tweemaal was er de gelegenheid om een **appelpluk** te organiseren. Eén dag met de hulp van vrijwilligers van Vincentius Kortessem en Diepenbeek. Vervolgens werden vrijwilligers opgetrommeld via vzw Groentuiniertje (ecologisch moestuinieren) om een tweede maal appels te gaan plukken. Dit heeft het mooie resultaat van ± 5.000 kg appels opgeleverd die gratis werden aangeboden en verdeeld.

Eind November werd de **Vlaamse Voedselstrategie** officieel gelanceerd. Gelijktijdig opende Depot Margo die dag haar deuren om de werking, in het kader van duurzaamheid en armoedebestrijding, voor te stellen aan haar partners uit de Retail en voedingsindustrie.

Elk jaar in december selecteert Carrefour een partner voor hun **X-mas on Tour-actie**. In 2022 was Depot Margo hun keuze en samen met de BV Anke Buckinx werd een promofilmje gedraaid bij de wekelijkse afhaling van vis en vlees. Voor Carrefour en Depot Margo mooie marketing met als extra bonus voor Depot Margo een schenking van olijfolie om gratis te verdelen.

Nieuwe samenwerkingen

Vrouwen en meisjes die in armoede leven hebben vaak onvoldoende middelen om menstruatieproducten te kopen. Dit kan ertoe leiden dat ze afwezig zijn op het werk of bij opleidingen en het heeft een negatieve impact op hun mentaal en fysiek welzijn. Menstruatiearmoede is helaas geen nieuw begrip maar het is een problematiek die meer en meer bekend geraakt bij het grote publiek. Dit heeft geleid tot een nieuwe samenwerking met **Rebelle vzw** en Vrijzinnig Limburg. Zij zorgen voor de opstelling van inzamelboxen voor menstruatiemateriaal verspreid over de provincie. Vrijwilligers halen de inhoud van de boxen op en brengen de ingezamelde producten naar de provinciale school De Wissel in Genk. De leerlingen sorteren het materiaal en bezorgen dit aan Depot Margo. Van daaruit zal de verdeling aan de hulporganisaties georganiseerd en gecoördineerd worden.

Er zijn momenteel **12 regionale distributieplatformen** aan het werk in Vlaanderen. Allen staan voor de opdracht om regiovormend te werken, voedseloverschotten te verdelen en de transitie van sociale distributiecentra naar circulaire voedselhubs te realiseren. Regelmatige overlegmomenten en het delen van informatie betreffende operationele samenwerkingen vormt een zeer grote meerwaarde. In de praktijk werden al grote leveringen met elkaar gedeeld zodat er nog meer mensen in armoede bereikt werden en overschotten vermeden konden worden.

De samenwerking met **Carrefour** werd in 2022 stevig uitgebreid. Voedseloverschotten kunnen dagelijks afgehaald worden in één van de centrale depots. In die depots arriveren alle voedingsproducten vooraleer ze onder de supermarkten verdeeld worden. Dit maakt het zeer interessant wat de kwaliteit en de langere houdbaarheid van de voeding betreft. Om de logistieke impact van de dagelijkse ophalingen binnen de perken te houden werden de handen in elkaar geslagen met Voedselbank Limburg. Afwisselend halen Depot Margo en Voedselbank Limburg de producten op. Dit heeft een positief effect op de transportkost én er wordt op die manier ook een

grotere doelgroep bereikt omdat er organisaties zijn die bijvoorbeeld bij Voedselbank Limburg producten ophalen en niet bij Depot Margo of vice versa.

Ook in het voorbije jaar hebben bijkomende Limburgse gemeenten een **lidmaatschap** met Depot Margo afgesloten. We waren erg blij om de gemeenten Lummen en Zonhoven te mogen verwelkomen, wat de teller van het aantal lidgemeenten op 27 zet. Tevens werden de gesprekken opgestart met Genk en Zutendaal om in 2023 aan te sluiten.

Winkel op wielen

Materiële hulpverlening wordt vaak centraal georganiseerd wat voor mensen met een beperkte mobiliteit een hoge drempel vormt. In de dorpen is er minder anonimiteit waardoor mensen geneigd zijn om hun moeilijkheden te verbergen omwille van schaamte of uit angst voor stigmatisering. De **mobiele sociale kruidenier**, Winkel op Wielen, brengt het aanbod van basisproducten dichterbij. Het voorbije jaar kwam het experiment (mogelijk gemaakt door de financiële ondersteuning van Leader Haspengouw) op toerensnelheid en werden 40 winkelmomenten georganiseerd. Het concept kreeg daardoor steeds meer bekendheid in de drie testgemeenten (Nieuwerkerken, Riemst en Bilzen) en bij de maatwerkers van de Bewel site in Tongeren.

Elke locatie heeft zijn **specifieke eigenschappen** betreffende de doelgroep. Nieuwerkerken, een kleine gemeente, richt zich op alle kwetsbare inwoners van haar gemeente. Riemst richt zich dan weer specifiek op bepaalde dorpskernen vanwege de beperkte mobiliteit en het verdwijnen van algemene voorzieningen. Bilzen focust zich op een sociale woonwijk waar een groot aantal gezinnen, die zich in een maatschappelijk kwetsbare positie bevinden, woonachtig zijn. Vanuit Bewel worden de maatwerkers aangemoedigd om gezond te eten en in het kader van duurzaamheid promoten ze het reduceren van voedseloverschotten. Deze karakteristieken van elk winkelpunt stellen de Winkel op Wielen in de mogelijkheid om zeer gericht tewerk te gaan waardoor een duidelijk beeld verkregen wordt van de verschillende noden en mogelijkheden.

De Winkel op Wielen hecht erg veel belang aan de emancipatie van de doelgroep door onder andere hun koopkracht te verhogen, de keuzevrijheid centraal te stellen en in te zetten op ontmoeting. Door de **waarderende aanpak** van het initiatief wordt er ingezet op het versterken van individuen. Hun eigenwaarde kan groeien, de vaardigheden om hun levensomstandigheden te verbeteren nemen toe en ze kunnen gebruik maken van de middelen en diensten waar ze recht op hebben. Tot midden 2023 wordt de Winkel op Wielen nog in de praktijk uitgetest. Vervolgens wordt de formule opgenomen in de algemene werking van Depot Margo en aan de gemeenten voorgesteld in de vorm van een verhuurformule.

Toekomstambities

Minder op voorraad, meer op maat

Het vraaggerichte aanbod is één van de basisprincipes van onze werking. Met de gestadige groei van het aantal aangesloten gemeenten zien we dat er ook een verscheidenheid is aan vraaggerichte producten. Dit kan bijvoorbeeld te maken hebben met de demografische samenstelling van de begunstigden. We kunnen het ons financieel en logistiek niet veroorloven om alle gevraagde producten in voorraad te nemen. Des te belangrijkers is het om continue de vinger aan de pols te houden om noden maar ook trends op te volgen. Een bijkomende werkmethode is de grotere inzet op het concept van groepsaankopen. Interessante aanbiedingen worden met alle organisaties gedeeld waarop ze de mogelijkheid krijgen erop in te inschrijven. Het biedt de mogelijkheid om scherpere prijzen aan te bieden wat het voor de hulporganisaties uiteraard interessanter maakt.

Digitalisering

De eerste stappen werden gezet voor het digitaliseren van de logistieke keten. De nodige apparatuur werd aangeschaft en geïnstalleerd. Het objectief is tweeledig: enerzijds zal de digitalisering helpen om het interne productieproces te optimaliseren. In andere woorden: correcte afhandeling van aanvoer en bestellingen zorgt voor tevreden klanten. Anderzijds kan het gebruik van digitale toepassingen ervoor zorgen dat de doelgroepmedewerkers bijkomende kennis verwerven en leren hoe ze met zulke systemen moeten werken. Die nieuwe kennis kan hen in de toekomst helpen op weg naar de doorstroming in het normale economische circuit.

Nieuwe lidgemeenten en uitbouw van een HUB

Ook in de toekomst blijven we ijveren om de werking van Depot Margo provincie dekkend te maken en worden de mogelijkheden bekeken om een voedselhub uit te bouwen. Letterlijk betekent het woord hub: 'een spil of een as die functioneert als een soort knooppunt'. Een voedselhub kan bijvoorbeeld een bijkomende fysieke locatie zijn of een logistiek knooppunt waar producten van verschillende leveranciers of telers samenkomen om vervolgens verdeeld te worden. Het is vooral belangrijk dat de functie van een hub gebaseerd is op de lokale of regionale noden en behoeften. Denk bijvoorbeeld aan een manier om verschillende initiatieven beter op elkaar af te stemmen en aanvullend te laten werken.

We blijven inzetten om die gemeenten, die nog geen lidmaatschap hebben aangegaan, te overtuigen van de dienstverlening en de voordelen die het lidmaatschap inhouden. De toename van het aantal lidgemeenten houdt uiteraard in dat het volume van ons aanbod voldoende dient mee te groeien én dat de infrastructuur aangepast wordt waar nodig. Om hieraan te voldoen zijn er concrete plannen om in 2023 een bijkomende koelcel te laten installeren om zo nog meer verse voeding in optimale conditie te bewaren en te verdelen.